Dosarul: nr.2r-2201/24(2-23134684-02-2r-26072024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - M. Alexei

D E C I Z I E

31 octombrie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul ***** în interesele lui ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă avocatul ***** în interesele ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 18.09.2023, avocatul ***** în interesele lui ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3000 Euro, a dobânzii de întârziere pentru perioada 30 aprilie 2011-11 septembrie 2023 în mărime de 4747,29 Euro, precum și a cheltuielilor de judecată.
2. Totodată, avocatul ***** în interesele reclamantului *****, a solicitat repunerea în termenul de depunere a acțiunii în temeiul art.116 alin.(4) Cod de procedură civilă.
3. Indică că, la data de 30 octombrie 2018, ***** s-a adresat cu o plângere împotriva acțiunilor/inacțiunilor lui *****și ***** la Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani, care prin abuz de încredere, au însușit în perioada anilor 2010-2011, suma de 23000 Euro, fiindu-i cauzat un prejudiciu considerabil reclamantului.
4. Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani din 17 mai 2023 s-a refuzat în pornirea urmăririi penale din motiv că, nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, relațiile dintre părți fiind litigante întru acordarea împrumutului de 3000 Euro și poartă un caracter civil.

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului, avocatul ***** privind repunerea în termen. S-a respins cererea de chemare în judecată intentată de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3000 Euro, dobânzii de întârziere în mărime de 4747,29 Euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind tardivă.
6. La data de 28 iunie 2024, avocatul ***** în interesele ***** a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond cu admiterea cerinței de repunere în termen a cererii de chemare în judecată și remiterea cauzei în instanța de fond pentru examinarea cererii de chemare în judecată.

Argumentele părților:

7. În motivarea cererii de recurs, s-a indicat că, recurentul nu este de acord cu încheierea recurată, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.
8. Menționează că, nu poate fi acceptată concluzia instanței de judecată de judecată că, dreptul la acţiune în condiţiile art.272 alin.(1) CC (până la modernizare) s-a născut încă în anul 2011, or, recurentul *****, la acea perioadă de timp nu dispunea de nici un act confirmativ şi nu putea înainta o acţiune în instanţa de judecată pentru a recupera suma împrumutată, iar odată cu consemnarea existenţei unei relaţii civile dintre ***** şi ***** pe marginea sumei de 3000 Euro, recurentul ***** a şi formulat o acţiune în instanţa de judecată în vederea încasării datoriei, fiind formulată şi solicitarea de repunere în termen, fiind justificată prin faptul că, până la emiterea ordonanţei Procurorului în Procuratura mun. Chişinău, (Oficiul), Rîşcani, ***** din 17 mai 2023, recurentul ***** nu dispunea de nici o probă că a împrumutat suma de 3000 Euro lui *****, iar acest fapt constituia un impediment pentru a se adresa în instanţa de judecată, mai ales că prevederile codului civil, indică asupra necesităţii respectării formei scrise a actului juridic civil, a cărui valoare este mai mare de 1000 lei.
9. Indică că, pentru recurent nu era raţional de a nu înainta o acţiune în instanţa de judecată pentru încasarea sumei de 3000 Euro, în cazul în care existau actele confirmative în acest sens, or, pentru datoria de 20000 Euro, unde exista recipisă acţiunea a fost depusă în termen. Nu poate fi acceptat faptul că recurentul ***** a neglijat cu drepturile sale procesuale şi a decis să nu se adreseze în instanţa de judecată pentru încasarea datoriei în mărime de 3000 Euro, în contextul în care ultimul nu dispunea de careva acte confirmative în acest sens.
10. Consideră că, instanţa de judecată la examinarea chestiunii de repunere în termen, a acţionat cu lipsă de diligenţă la analiza circumstanţelor prezentate şi expuse în cerea de chemare în judecată, pe marginea repunerii în termen.
11. La 30 octombrie 2018, petiţionarul/victima/parte vătămată/parte civilă *****, s-a adresat la Procuratura mun.Chişinău, (Oficiul Rîşcani), cu o plângere împotriva

acţiunilor/inacţiunilor culpabile a cetăţenilor *****şi *****, care prin abuz de încredere, în perioada anilor 2010 - 2011, au însuşit suma de 23 000 euro, fiind cauzat un prejudiciul considerabil victimei *****.

12. În cadrul procesului penal nr.20180201961 instrumentat de O.U.P. al I.P. Rîşcani al D.P. Chişinău, ***** a declarat că, la finele lunii aprilie a 2011, a fost contactat de către *****, cu solicitarea a primi un împrumut în mărime de 3000 Euro, pentru necesităţi familiare, fiind invocat că copilul minor a lui ***** suferă de o maladie şi necesită un tratament medical. Din considerentul că, chestiunea ţinea de sănătatea unui copil, *****, a căzut de acord să acorde cu împrumut suma de 3000 Euro, suma împrumutată a fost transmisă lui *****, în provincia Contabria, satul Meruielo, Regatul Spaniol.

13. Cu trecerea timpului pârâtul *****, nu a restituit suma împrumutată în mărime de 3000 Euro, în prezent datoria nefiind stinsă prin executare, deşi a fost acordată pentru o lună de zile.

14. Prin ordonanţa Procurorului în Procuratura mun.Chişinău, (Oficiul Rîşcani) din 17 mai 2023, privind refuzul în pornirea urmăririi penale, s-a constatat că, cele relatate de ***** în privinţa lui *****şi *****, pe marginea sumelor împrumutate, ţine de domeniul civil, ***** urmând să se adreseze în instanţa de judecată, în vederea apărării drepturilor sale, prin înaintarea unei acţiuni civile dună obţinerea la mână a ordonanţei din 17.05.2023.

15. Având în vedere constatările Procurorului Procuraturii mun. Chişinău, (Oficiul Rîşcani) din 17 mai 2023, avocatul ***** în interesele ***** s-a adresat cu prezenta acţiune civilă, privind încasarea datoriei şi repunerea în termen de înaintare a cererii de chemare în judecată.

16. În lipsa stabilirii relaţiilor obligaţionale între părţile litigante în conformitate cu prevederile legii material civile, reclamantul *****, a fost determinat de împrejurări să se adreseze cu o plângere, împotriva lui *****, pe semnele componenţei de infracţiune prevăzute de art.190 Cod penal, însă ca rezultat al investigaţiilor efectuate, Procurorul în Procuratura mun.Chişinău, (Oficiul Rîşcani), *****, a ajuns la concluzia că în acţiunile lui *****, nu se întrunesc elemente constitutive a infracţiunii, relaţiile dintre părţile litigante privind acordarea cu titlu de împrumut a sumei de 3000 Euro, poartă un caracter civil, şi urmează a fi examinate în Instanţa de Judecată de drept comun.

17. Omiterea termenului de înaintare a acţiunii civile, în condiţiile art.391 alin.(1) Cod civil, care este de 3 ani, a fost determinat de efectuarea acţiunilor de urmărire penală de către O.U.P. al S.U.P. al Inspectoratului de Poliţie Rîşcani, care sau finalizat prin emiterea Ordonanţei din 17 mai 2023, prin care s-a refuzat pornirea urmăririi penale şi sa clasat procesul penal, fiind stabilit că toate relaţiile dintre părţi poartă un caracter civil, şi urmează a fi adresate instanţei de judecată competente.

18. Până la emiterea Ordonanţei din 17 mai 2023 a Procurorului în Procuratura mun.Chişinău (Oficiu Rîşcani), ***** reclamantul sa aflat în imposibilitate efectivă de a înainta o acţiune civilă în instanţa de judecată, or acţiunile de urmărire penală nu erau finalizate şi nu exista o concluzie finală, privind caracterul acţiunilor pârâtului *****.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

19. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

20. La caz, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024 a fost contestată cu recurs la data de 28.06.2024, iar astfel, Colegiul civil constată că, recursul declarat de avocatul ***** în interesele ***** este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

21. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.

22. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

23. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

24. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

25. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

26. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

27. Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

28. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.
29. În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.
30. În conformitate cu prevederile art.6 CtEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.
31. În conformitate cu prevederile art.186^1 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, (1) Cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. (2) Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor. (3) Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.
32. Potrivit art.395 alin.(1) Cod civil (în vigoare din 01.03.2019), termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

33. Din materialele cauzei reiese că, la data de 18.09.2023, avocatul ***** în interesele ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3000 Euro, a dobânzii de întârziere pentru perioada 30 aprilie 2011-11 septembrie 2023 în mărime de 4747,29 Euro, precum și a cheltuielilor de judecată.
34. Totodată, avocatul ***** în interesele reclamantului *****, a solicitat repunerea în termenul de depunere a acțiunii în temeiul art.116 alin.(4) Cod de procedură civilă, invocând că, la data de 30 octombrie 2018, ***** s-a adresat cu o plângerea împotriva acțiunilor/inacțiunilor ale lui *****și ***** la Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani, care prin abuz de încredere, au însușit în perioada anilor 2010-2011, suma de 23000 Euro, fiindu-i cauzat un prejudiciu considerabil reclamantului.
35. Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani din 17 mai 2023 s-a refuzat în pornirea urmăririi penale din motiv că, nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, relațiile dintre părți fiind litigante întru acordarea împrumutului de 3000 Euro, poartă un caracter civil.
36. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului, avocatul ***** privind repunerea în termen. S-a respins cererea de chemare în judecată intentată de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3000 Euro, dobânzii de întârziere în mărime de 4747,29 Euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind tardivă.
37. Colegiul civil notează că, prima instanță a respins cererea de repunere în termen pe motiv că, reclamantul nu a prezentat probe ce confirmă faptul că reclamantul s-a aflat peste hotarele țării.
38. Totodată, prima instanță a constatat că, dat fiind faptul că împrumutul se prezumă că a fost acordat pe un termen de 30 zile la sfârșitul lunii aprilie 2011, reclamantul urma să își exercite dreptul al acțiune începând cu data de 31 mai 2011. Corespunzător, dreptul de a înainta acțiune în partea pretenției nominalizate s-a prescris la data de 31 mai 2014, însă acțiunea a fost înregistrată la 18 septembrie 2023. Înaintarea unei plângeri în cadrul organelor de procuratură nu constituie temei de suspendare sau întrerupere a termenului de prescripție. Astfel, plângerea la Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani din data de 30 octombrie 2018 a fost depusă peste termenul general de prescripție.
39. Colegiul civil consideră că, instanța de fond eronat a ajuns la concluzia tardivității cererii de chemare în judecată, or, prin ordonanţa Procurorului în Procuratura mun.Chişinău, (Oficiul Rîşcani) din 17 mai 2023 privind refuzul în pornirea urmăririi penale, s-a constatat că, partea vătămată ***** aproximativ la finele lunii aprilie 2011, aflându-se în satul Meruirlo, provincia Contabria, Regatul Spaniol, i-a transmis cu titlu de împrumut cet.***** suma de 3000 Euro, pentru

cheltuieli familiale, adică procurarea medicamentelor pentru părinți și copilul minor care se afla în Republica Moldova la acel moment aceste circumstanțe la fel denotă o relație de natură civilă, iar partea vătămată ***** în scop de apărare a intereselor sale legitime, urmează să se adreseze în instanța de judecată competentă civilă, cu cerere de chemare în judecată către ***** privind încasarea de la acesta a sumei de 3000 Euro, cu titlu de împrumut /f.d.15/.

40. În așa mod, Colegiul civil reține că, instanța de fond a soluționat chestiunea respingerii ca fiind tardivă a acțiuni eronat, or, prima instanță urma să constate faptul că acțiunea este depusă de către reclamantul ***** în termen de la data remiterii ordonanței Procurorului în Procuratura mun.Chişinău, (Oficiul Rîşcani) din 17 mai 2023 privind refuzul în pornirea urmăririi penale.

41. Prin urmare, Colegiul statuează că, instanța de fond urmează să verifice cele invocate supra, motiv din care cauza urmează a fi restituită la rejudecare.

42. Colegiul reiterează că, potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

43. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a casa încheierea recurată, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță și în același complet de judecată.

44. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul ***** în interesele *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.06.2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă avocatul ***** în interesele ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru